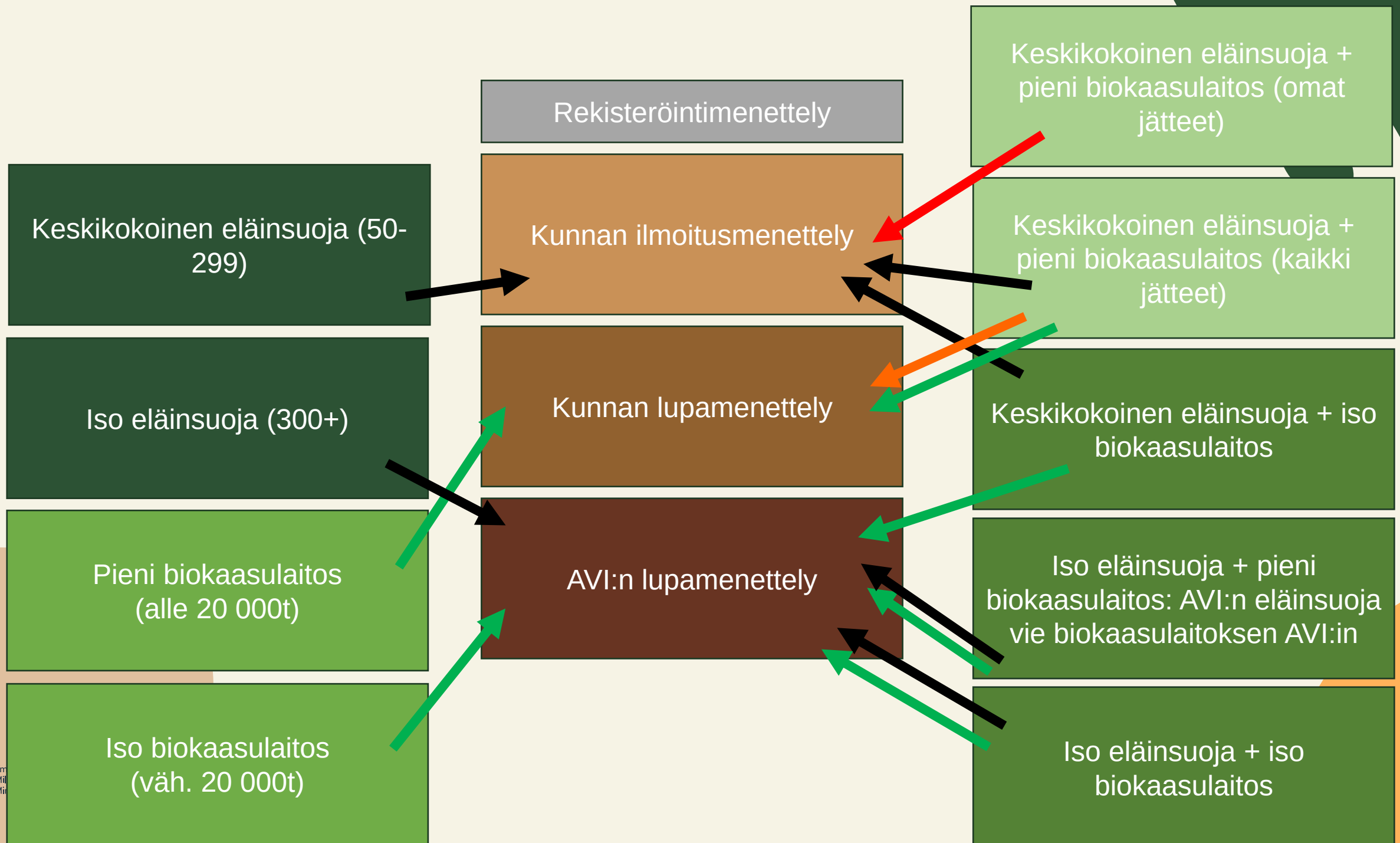
Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Biokaasulaitosten menettelyt ja teollisuuspäästödirektiivin muutokset

Noora Herranen
Erityisasiantuntija
Ympäristöministeriö

Esityksen rakenne

- Biokaasulaitokset
  - Biokaasulaitosten ja eläinsuojien menettelyt kokonaisuutena
  - Esitys: tietyt biokaasulaitokset ilmoitusmenettelyyn
- Teollisuuspäästödirektiivin muutokset
  - Vedyn tuotanto
  - Jätteen kaasutus ja pyrolyysi

Rekisteröintimenettely
Keskikokoinen eläinsuoja (50-299)
Iso eläinsuoja (300+)
Pieni biokaasulaitos (alle 20 000t)
Iso biokaasulaitos (väh. 20 000t)
Kunnan ilmoitusmenettely
Kunnan lupamenettely
AVI:n lupamenettely
Keskikokoinen eläinsuoja + pieni biokaasulaitos (omat jätteet)
Keskikokoinen eläinsuoja + pieni biokaasulaitos (kaikki jätteet)
Keskikokoinen eläinsuoja + iso biokaasulaitos
Iso eläinsuoja + pieni biokaasulaitos: AVI:n eläinsuoja vie biokaasulaitoksen AVI:in
Iso eläinsuoja + iso biokaasulaitos

Tietyt biokaasulaitokset ilmoitusmenettelyyn

- Ilmoituksenvaraisen eläinsuojan (esim. 50-299 lypsylehmää) tai sitä pienemmän eläinsuojan yhteyteen perustettavat biokaasulaitokset siirtyisivät lupamenettelystä ilmoitusmenettelyyn.
- Käsittelee kyseisen eläinsuojan lantaa, kasviperäistä rehujätettä, maitohuoneen ja eläintenpitotilojen pesuvesiä sekä elintarvikkeeksi kelpaamatonta maitoa.
  - Lisäksi saa käsitellä maa- ja metsätaloudessa syntyvää haitattomasta luonnonaineksesta koostuvaa jätettä muualtakin kuin omasta eläinsuojasta, esimerkiksi nurmea ja järviruokoa.
  - Biokaasulaitoksen voisi perustaa eläinsuojan ilmoituksen muutoksella.
- Luvanvaraisen eläinsuojan yhteyteen perustettavat biokaasulaitokset säilyisivät luvanvaraisina. Eläinsuojasta erilliset biokaasulaitokset säilyisivät luvanvaraisina.
- Etuina: pieni kevennys menettelyihin, nopeampi käsittely ja käsittelyaika (120 vrk) tiedossa etukäteen, tulkinta selkeämpää kuin nykytilassa.

Harkittuja vaihtoehtoja

- Valmistelussa harkittiin myös muita vaihtoehtoja toiminnan sujuvoittamiseksi.
- Ilmoituksenvaraiseen biokaasulaitokseen olisi saanut tuoda lantaa myös muualta. Eläinsuoja-asetusta olisi pitänyt muuttaa.

  → Sääntely olisi toiminnanharjoittajan näkökulmasta monimutkaistunut. Eläinsuoja-asetuksessa on hyvin tarkkaa sääntelyä esimerkiksi etäisyysvaatimuksista. Etäisyysvaatimus perustuu eläinmäärään.
- Ilmoituksenvarainen eläinsuoja olisi voinut kunnan luvitettavan biokaasulaitoksen perustamisen myötä siirtyä kunnan lupamenettelyyn

  → Molemmilla sama menettely

  → Sääntely olisi monimutkaistunut, se ei olisi ollut yhdenvertaista eri eläinsuojien välillä ja toiminnanharjoittajalle olisi todennäköisesti aiheutunut lisäkustannuksia. Lausuntokierroksella kukaan ei pitänyt mallia hyvänä.

Rekisteröintimenettely

- Vaihtoehtoa harkittu ennen lausuntokierrosta ja käyty keskustelua Demeca Oy:n ja Biokierto ja Biokaasu ry:n kanssa. YM:ssä katsottiin, ettei rekisteröintimenettely sujuvoittaisi toimintaa.
- Rekisteröintimenettely ei ole hyväksymismenettely vaan kirjaamismenettely. Siinä ei tehdä viranomaisharkintaa tai anneta määräyksiä toiminnalle, eikä siitä voi valittaa.
  - Biokaasulaitosten keskeinen haaste ovat niiden hajupäästöt ja siten mahdolliset haitat naapureille, joten kuuleminen ja valitusoikeus ovat tärkeitä periaatteita.
- Jos biokaasulaitoksille luodaan rekisteröinti, tulee toiminnan ympäristönsuojeluvaatimuksista säätää asetuksella. Asetus vaatisi selvityksen ja hankkeen, ja ne kestäisivät todennäköisesti muutaman vuoden. Asetussääntely on hyvin tarkkaa ja koetaan usein jäykäksi.
- Kommentteja pyydettiin AVI:lta, ELY:ltä ja kunnilta: vastustivat rekisteröintimenettelyä. Perusteina mm. toimintakokonaisuus, paikalliset olosuhteet, tarve antaa määräyksiä, kehittyvä ala (yhtenevät vaatimukset hankala asettaa, saattaa suosia tiettyä toimijaa), jälkivalvonnan ongelmat.
- Ennakoitavuutta ja yhtenäisyyttä voidaan edistää paitsi nyt ehdotetulla lakimuutoksella, myös ohjeistuksella.

Teollisuuspäästödirektiivi: vedyn tuotanto

- Vesielektrolyysillä tapahtuvan vedyn tuotannon luvanvaraisuus poistuisi vetyä korkeintaan 50 tonnia vuorokaudessa tuottavilta laitoksilta.
- Vetyä koskevan muutoksen takia tehtäisiin muutos ympäristönsuojelulain lisäksi myös ympäristövahinkorahastosta annettuun lakiin. Vetyä vesielektrolyysillä korkeintaan 50 tonnia vuorokaudessa tuottavilta laitoksilta ei perittäisi ympäristövahinkomaksua.
- Muutoksista ei arvioida aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia. Vetylaitoksia on suunnittelun eri vaiheissa noin 20 kappaletta, mutta niiden kokoluokasta ei vielä ole tarkkaa tietoa. Vaikutus ympäristövahinkorahaston maksukertymään on vähäinen, tällä hetkellä toiminnassa on korkeintaan vain muutama tällainen laitos.

Teollisuuspäästödirektiivi: jätteen kaasutus ja pyrolyysi

- Muutettaisiin ympäristönsuojelulain säännöksiä siitä, millä kriteereillä jätteen kaasutukseen ja pyrolyysiin ei sovelleta jätteenpolttolainsäädäntöä. Nykytilanteeseen verrattuna kyseisen lainkohdan poikkeus laajenisi lämpökäsittelyssä syntyvien kaasujen poltosta myös lämpökäsittelyssä syntyvien nesteiden polttoon. Lisäksi poistettaisiin vaatimukset poltettavan kaasun jätteeksi luokittelun päättymisestä sekä polton päästöjen vertailusta maakaasun polton päästöihin.
- Muutos voi edistää kaasutuksen ja pyrolyysin käyttöä jätteen, kuten muovin, kemialliseen kierrättämiseen uusiksi raaka-aineiksi.
- Jos muutos lisää jätteen kaasutusta tai pyrolyysiä, aiheutuu näistä uusista toiminnoista ympäristövaikutuksina esimerkiksi päästöjä ilmaan. Sääntelyssä asetettaisiin kuitenkin edelleen tiukkoja vaatimuksia päästöille.

Kiitos!

Noora Herranen
Erityisasiantuntija
noora.herranen@gov.fi
puh. +358505672333

Sami Rinne
Neuvotteleva virkamies
sami.rinne@gov.fi
puh. +358505675140

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi